

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/46/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120281175
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6120281175.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanému: I. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. XXX, adresa na doručovanie; E. Q., A. pri Y. XXX/X, o zaplatenie 12 293,31 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 17. júna 2021 č. k. 17Csp/56/2020-245 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 12 293,31 eura spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne, počnúc od 22. 09. 2017 až do zaplatenia (I.) a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný (II.) Vymienil si, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím (III.). Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 290, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 CSP, § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmlúv, § 53 ods. 9, § 565, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmlúv, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmlúv, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 12 293,31 eura s príslušenstvom. Uviedol, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a. s., poskytol žalovanému na základe zmluvy o poskytovaní spotrebiteľského úveru zo dňa 25. 01. 2016 pod číslom úverového účtu XXXXXXXXXX úver vo výške 12 293,31 eura, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. V rozpore so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy dlžník svoj záväzok uhrádzať pravidelne mesačné splátky neplnil riadne a včas. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu zmeškaných úverových splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Nakoľko žalovaný napriek písomnej výzve právneho predchodcu žalobcu svoj dlh z titulu omeškaných úverových splátok nezaplatil, právny predchodca žalobcu v súlade so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy a všeobecnými obchodnými podmienkami vyhlásil ku dňu 07. 09. 2017 predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca predložil zmluvu o poskytovaní spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“, európske informácie o spotrebiteľskom úvere, VOP, informácie o úvere, záznam dokladov k „Flexipôžičke“, žiadosť o „Flexipôžičku“, žiadosť o zmenu zmluvných podmienok, potvrdenie o pozastavení prevádzkovania živnosti, podací hárok č. EPH181746739, EPH191541301, pokus o zmier, oznámenie o postúpení pohľadávky, výzva na zaplatenie pohľadávky, výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 07. 05. 2020 pod sp. zn. 30Up/717/2020-0 platobný rozkaz, voči ktorému žalovaný podal odpor s vecným odôvodnením. Vec bola postúpená na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Nitra.

Podaním doručeným súdu dňa 18. 11. 2020 žalovaný žiadal konanie zastaviť z dôvodu, že žalobca nemá procesnú subjektivitu, nemá žiadnu legitimitu. Na záver svojho podania žiadal prerušiť predmetné konanie z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha súdne sporové konanie pod sp. zn. 19Csp/63/2020, v ktorom sa koná a rozhoduje o určení neplatnosti zmluvy a výsledok konania má významný vplyv v tomto konaní. Podaním doručeným súdu dňa 04. 12. 2020 žalobca uviedol, že aktívnu legitimitáciu v tomto spore preukázal oznámením o postúpení pohľadávky, ktoré bolo žalovanému zaslané doporučené pod číslom zásielky RE871834716SK, čo preukázal podacím hárkom. Zásielka s oznámením o postúpení pohľadávky bola zasielaná doporučené do dispozičnej sféry žalovaného. Takýto postup preukázania aktívnej legitimitácie je plne v súlade s právnymi predpismi a súdnou praxou bežne akceptovateľný. Zároveň žalobca predložil výzvy, ktoré boli doručované žalovanému na adresu, ktorú uviedol v zmluve o úvere. Žalobca má za to, že preukázal splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa nedostavil právny zástupca žalobcu, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil, aby súd pojednával a rozhodol v ich neprítomnosti. Žalovaný vstúpil do budovy súdu bez rúška, rúško nemal so sebou a odmietol si ho dať z dôvodu, že mu to robí zle, preto nebol vpustený do priestorov budovy súdu. Súd podľa § 180 CSP predmetnú vec pojednával a rozhodol v neprítomnosti strán sporu. Súd na základe vykonaného dokazovania oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami nachádzajúcimi sa v spise dospel k nasledovným skutkovým a právnym zisteniam. Právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a. s., a žalovaný uzatvorili dňa 25. 01. 2016 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru (bezúčelovej flexipôžičky) v celkovej výške 13 200,- eur. Žalovaný mal splácať úver v pravidelných 96 mesačných splátkach v sume 190,74 eura, do celkovej sumy úveru vo výške 18 384,75 eura. Úroková sadzba bola určená na sumu vo výške 8,40 % p. a. a ročná percentuálna miera nákladov na sumu výšku 9,36 %. Celkové náklady spotrebiteľa predstavujú sumu 5 184,75 eura z toho výška úrokovej sadzby je 8,40 % p. a., výška poplatku za poskytnutie úveru predstavuje sumu 264,- eur a výška mesačnej anuitnej splátky bola stanovená na sumu 190,74 eura. Listom zo dňa 07. 08. 2017 právny predchodca žalobcu žalovaného z dôvodu omeškania so splácaním pohľadávky vyzval na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 638,89 eura s príslušenstvom s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Napriek výzve právneho predchodcu žalobcu žalovaný svoj dlh nezaplatil, preto právny predchodca žalobcu ku dňu 07. 09. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanému doručené dňa 14. 09. 2017, pričom žalovaný prevzatie zásielky potvrdil svojim podpisom na doručke. Listom zo dňa 27. 11. 2019 oznámil právny predchodca žalobcu ako postupca žalovanému postúpenie pohľadávky zo zmluvy č. 3000000269627121 zo dňa 25. 01. 2016 spolu s príslušenstvom. Výška postúpenej pohľadávky ku dňu 02. 09. 2019 predstavovala sumu 12 293,31 eura. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie. Súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobca splnil postup, ktorý stanovuje zákon pre prípad vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca najskôr vyzval žalovaného listom zo dňa 07. 08. 2017 k úhrade dlžných splátok a zároveň ho upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Následne dňa 08. 09. 2017 úver zosplatnil a informoval o tom listom žalovaného zo dňa 08. 09. 2017, ktorý žalovaný prevzal dňa 14. 09. 2017. Súd prvej inštancie posúdil predmetný vzťah ako spotrebiteľský, nakoľko právny predchodca žalobcu plnil v rámci svojej podnikateľskej činnosti, žalovaný vystupuje ako fyzická osoba nepodnikateľ. Súd prvej inštancie preskúmaním zmluvy zistil, že zmluva obsahuje zákonné náležitosti podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, zmluva je dostatočne jasná a zrozumiteľná a neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky. Podľa splátkového kalendára bol žalovaný povinný riadne a včas splácať predmetnú pôžičku, a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch uvedených v zmluve alebo podmienkach, alebo ZP. Prehľadom splátok a úhrad žalobca v spore preukázal históriu platenia úveru. Súd prvej inštancie tak nepochybné zistil, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., uzatvorila so žalovaným dňa 25. 01. 2016 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru (bezúčelovej flexipôžičky) v celkovej výške 13 200,- eur. Žalovaný mal splácať úver v pravidelných 96 mesačných splátkach v sume 190,74 eur, do celkovej sumy úveru vo výške 18 384,75 eura. Úroková sadzba bola určená na sumu vo výške 8,40 % p. a. a ročná percentuálna miera nákladov na sumu výšku 9,36 %. Celkové náklady spotrebiteľa predstavujú sumu 5 184,75 eura z toho výška úrokovej sadzby je 8,40 % p. a., výška poplatku za poskytnutie

úveru predstavuje sumu 264,- eur a výška mesačnej anuitnej splátky bola stanovená na sumu 190,74 eur. Listom zo dňa 07. 08. 2017 právny predchodca žalobcu žalovaného z dôvodu omeškania so splácaním pohľadávky vyzval na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 638,89 eura s príslušenstvom s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Napriek výzve právneho predchodcu žalobcu žalovaný svoj dlh nezaplatil, preto právny predchodca žalobcu ku dňu 07. 09. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanému doručené dňa 14. 09. 2017, pričom žalovaný prevzatie zásielky potvrdil svojím podpisom na doručení. Listom zo dňa 27. 11. 2019 oznámil právny predchodca žalobcu ako postupca žalovanému postúpenie pohľadávky zo zmluvy č. 3000000269627121 zo dňa 25. 01. 2016 spolu s príslušenstvom. Výška postúpenej pohľadávky ku dňu 02. 09. 2019 predstavovala sumu 12 293,31 eura. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca postupoval v súlade s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami ako aj so zmluvným dojednaním všeobecných obchodných podmienok, ktoré inak korešponduje práve so zákonnou úpravou. V spore bolo preukázané a súčasne ani nebolo sporné, že žalovaný poskytnutý úver riadne a včas nesplácal a keďže bol v omeškani so splácaním troch celých splátok úveru žalobca ho vyzval k úhrade dlžnej sumy a súčasne ho upozornil na možnosť zosplatenia úveru. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu na vrátenie nesplateného istiny poskytnutého úveru je dôvodný v celom rozsahu. Keďže v konaní bolo preukázané, že žalovaný sa dostal so sumou 12 293,31 eura do omeškania, priznal žalobcovi spolu s istinou aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne z dlžnej sumy od 22. 09. 2017 do zaplatenia, teda od siedmeho dňa nasledujúceho po doručení oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Úrok z omeškania má povahu sankcie za omeškanie dlžníka so splnením záväzku a platí sa popri samotnom dlžnom plnení stanoveným percentom z tej časti dlhu, z ktorej je dlžník v omeškani, teda ktorú ešte nezaplatil. Súd prvej inštancie priznal úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 1 a 2 OZ a nar. vl. č. 87/1995 Zb. v platnom znení, v zákonnej výške 5,00 % ročne z dlžnej sumy. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle vyššie citovaných ustanovení CSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal proti neúspešnému žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalobcovi nepriznať. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 266 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie a uviedol, že súd prvej inštancie mu zabránil zúčastniť sa na pojednávaní, a týmto svojím arbitrárnym rozhodnutím zabránil jeho verejnemu vypočutiu. Dodal, že Mgr. Denisa Mesárošová vo funkcii sudcu SR vykonala na jeho osobe bezprávie, a to tak, že dňa 17. 06. 2021 rozhodla o nevpustení a neumožnení vstupu jeho osoby do pojednávacej miestnosti bez rúška, resp. bez prekrytia horných dýchacích ciest), napriek tomu, že sa riadne dostavil na predvolanie na pojednávanie. Tvrdil, že žiadny sudca nemá právomoc rozkazovať jeho telu, aby samo seba dusilo. Ďalšie argumenty, resp. odvolacie dôvody prikladá v prílohe č. 1. Tvrdil, že konanie, ktoré sa začalo na pracovisku upomínacieho a exekučného súdu nie je konaním v pravom slova zmysle, pretože absentujú všetky atribúty súdneho konania, najmä absentuje rozhodnutie senátu sudcov SR. Žalobca postupoval podľa zák. č. 307/2016 Z. z., a preto tvrdil, že neboli splnené podmienky zo strany žalobcu podľa § 3 ods. 6 písm. d) zák. č. 307/2016 Z. z. V zmysle toho ustanovenia žalobca nesplnil podmienku a žiadnym relevantným a zákonným spôsobom nevyzval na zaplatenie dlhu, tá skutočnosť, že žalobca doložil do spisu akúsi listinu nazvanú výzva na zaplatenie dlhu, ešte nepreukazuje, že v skutočnosti tak žalobca urobil, pretože nedisponuje žiadnou verejnou listinou akou je doručka. Čiže tento návrh nemohol byť prijatý a nemalo sa v ničom konať na tomto štátnom orgáne. Tvrdil, že listina č. 1 (tretia upomienka - pokus o zmier) mu nebola doručená zákonným ani iným spôsobom. Listinu č. 2 (výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom) od banky obdržal, avšak v ktorej banka v prvej vete označuje zmluvu o poskytnutí spotrebné úveru, reg. č. 000755911250116 zo dňa 22. 12. 2016, pritom žalobca si uplatňuje nárok zo zmluvy zo dňa 25. 01. 2016 pod tým istým reg. č. 000755911250116. Listina č. 3 (oznámenie o postúpení pohľadávky) mu nebola zákonným ani iným spôsobom doručená, čiže v takomto prípade nie je založená aktívna vecná legitímácia žalobcu. Tvrdil, že súd prvej inštancie od samého začiatku koná arbitrárne, opovrhol všetkými jeho návrhmi. Je nezákonné, aby mu súd nedal možnosť zúčastniť sa na pojednávaní a nedal mu možnosť byť vypočutý, čím zabránil spravodlivému procesu. Tvrdil že pohľadávka je premlčaná. (Príloha č. 1) v podaní označenom ako sťažnosť proti postupu sudcu Okresného súdu Nitra a proti postupu službukonajúcemu príslušníkovi ZVJS namietal, že dňa 17. 06. 2021 sa dostavil do budovy súdu, kde bol riadne predvolaný na pojednávanie na deň 17. 06. 2021 o 10:30 h, kedy ho pri vstupe do

budovy zastavil príslušník ZVJS a vyzval ho, aby si nasadil rúško, túto požiadavku odmietol akceptovať. Na základe toho, mu príslušník ZVJS prikázal, aby sa postavil za sklenené dvere s tým, že upovedomí sudcu o jeho prítomnosti, a že si odmieta nasadiť rúško. O 10:39 h mu bolo oznámené, že pani sudkyňa nesúhlasila, aby išiel do pojednávacej miestnosti, tak sa spísal úradný záznam. Na jeho bezprostrednú otázku, aký úradný záznam spísali, mu bolo odpovedané, že nebol vpustený do budovy z dôvodu, že nemal rúško, a to je všetko. Zavreli dvere a odmietli sa sním ďalej rozprávať napriek tomu, že žiadal, aby mu bol úradný záznam poskytnutý a vysvetlené čo bude ďalej s jeho vecou - s pojednávaním. Uviedol, že namietnutým konaním boli porušené jeho základné ľudské práva. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súd prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a návrh žalobcu zamietol a konanie zastavil.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za správne, a preto žiada, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

4. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že v tejto veci je žalobca nelegitímny a odmieta všetky jeho tvrdenia. Navrhol, aby odvolací súd nariadil hlavné pojednávanie, kde sa mieni ústne a bezprostredne vyjadriť, ktoré toto procesné právo mu nebolo umožnené zo strany súdu prvej inštancie, a tvrdil, že týmto konaním došlo k vykonaniu nezákonnosti na jeho osobe.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

6. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 14. apríla 2020 domáhal zaplata 12 293,31 eura s príslušenstvom z titulu zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným dňa 25. januára 2016 v znení dodatku zo dňa 22. decembra 2016 (ďalej len „zmluva o úvere“). Okresný súd Banská Bystrica rozhodol platobným rozkazom zo dňa 7. mája 2020 č. k. 30Up/717/2020-0, ktorým zaviazal žalovaného na zaplata žalovaného nároku. Žalovaný proti platobnému rozkazu podal odpor. Následne bola súdu prvej inštancie ako príslušnému súdu dňa 26. júna 2020 postúpená predmetná vec na prejednanie. Zo zápisnice z pojednávania dňa 17. júna 2021 vyplýva, že do pojednávacej miestnosti pred začatím pojednávania telefonoval pracovník justičnej stráže, ktorý oznámil, že žalovaný vstúpil do budovy súdu bez rúška, ruško nemal so sebou a odmieta si ho dať z dôvodu, že mu to robí zle, a preto z ich strany nebol vpustený ďalej do priestorov budovy súdu. Predmetnú skutočnosť potvrdzuje aj svojim podpisom. Následne na čo súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozhodnutím.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

9. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II.

ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu (účastníkom konania), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu (I. ÚS 241/07). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu (účastníka konania) na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

10. Právo strany na riadne odôvodnenie rozhodnutia je jednoznačne takým procesným právom, ktoré mu je v civilnom konaní priznané za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odôvodnenie rozsudku súdu musí mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyrovnávať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku; odôvodnenie musí byť presvedčivé a súčasne preskúmateľné.

11. Do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a s navrhovaním a hodnotením dôkazov; za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

12. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

13. V prejednáwanej veci bolo odvolanie podané z troch základných dôvodov, a to z dôvodu odopretia vstupu žalovanému na pojednávanie, z dôvodu, že nedošlo k platnému zosplatneniu úveru a z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie.

14. Podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o splnenie dlhu v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo určené v rozhodnutí súdu. Právo na zaplatenie celej pohľadávky (strata výhody splátok) môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Úprava straty výhody splátok v spotrebiteľských zmluvách podľa § 565 OZ vytvárala v praxi neprimerané situácie a viedla často k zneužitiu právneho postavenia veriteľa, ak sa dlžník oneskoril čo i len o jeden deň so zaplatením jednej alebo viacerých splátok, ktoré sa stali splatnými, v dôsledku čoho zákonodarca pristúpil k prijatiu osobitnej právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (pôvodne § 53 ods. 8).

15. Možnosť predčasne zosplatniť spotrebiteľský úver v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je upravené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s tým, že pre platné zosplatnenie úveru je potrebné kumulatívne dodržanie tam stanovených podmienok, a to: (i.) ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, (ii.) dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o tom, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (ide o tzv. stratu výhody splátok), prípade celý dlh sa stane zročným aj vtedy, ak to bolo určené v rozhodnutí súdu, (iii.) uplatnenie práva najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a (iv.) upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní, (v.) uplatniť právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru do splatnosti najbližšej splátky úveru. Až po kumulatívnom splnení uvedených podmienok možno dospieť k záveru, že došlo k platnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru.

16. Predčasné zosplatnenie úveru je podstatným zásahom do práv a povinností zmluvných strán, keď veriteľovi vzniká právo žiadať, a na druhej strane dlžníkovi vzniká povinnosť uhradiť celý zostatok úveru naraz. Uvedené právo veriteľa však nenastupuje automaticky a je podmienené riadnym uplatnením zo strany veriteľa. Vzhľadom na závažnosť následkov spojených so zosplatnením dlhu je potrebné, aby takýto právny úkon bol preukázateľne doručený dlžníkovi, teda aby bolo preukázané, že sa oznámenie o zosplatnení dostalo do jeho dispozičnej sféry. V prípade, že nedošlo k splneniu stanovených podmienok, nie je možné hovoriť o platnom vyhlásení dlhu (úveru) za predčasne splatný.

17. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na rozsudok NS SR zo dňa 15. decembra 2020 sp. zn. 5 Cdo 36/2020, z ktorého aj vychádza, a v ktorom sa NS SR zaoberal doručovaním jednostranných hmotnoprávných úkonov v oblasti súkromného práva.

18. Uvedol, že ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje režim doručovania hmotnoprávných úkonov. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o takzvanú teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon.

19. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávného úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávného úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhoďenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posilať aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať.

20. V zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenú bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané.

V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručeníu uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručeníu dňom jej vrátenia odosielajúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednávania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručeníu len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstojí ako platne dojednaná pre jej rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahov možno odporučiť dojednať notifikačnú povinnosť týkajúcu sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmarení právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri druhom spôsobe dojednávania fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávnych úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručeníu bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylné od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchýliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nedbanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

21. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplýva, že právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a. s.) uzatvoril so žalovaným dňa 25. januára 2016 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „flexipôžička“ v celkovej výške 13 200,- eur, ktoré mal žalovaný splácať v pravidelných 96 mesačných splátkach v sume 190,74 eura, do celkovej sumy úveru vo výške 18 384,75 eura. Listom zo dňa 7. augusta 2017 právny predchodca žalobcu žalovaného z dôvodu omeškania so splácaním pohľadávky vyzval na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 638,89 eura s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Napriek výzve právneho predchodcu žalobcu žalovaný dlh nezaplatil, preto právny predchodca žalobcu ku dňu 7. septembra 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanému doručené dňa 14. septembra 2017, pričom žalovaný prevzatie zásielky potvrdil svojim podpisom na doručení. Listom zo dňa 27. januára 2019 oznámil právny predchodca žalobcu ako postupca žalovanému postúpenie pohľadávky zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „flexipôžička“.

22. Odvolací súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie dostatočne zaoberal zistením, či došlo k riadnemu doručeniu výzvy, resp. upozornenia na možnosť mimoriadneho zosplatnenia úveru (tretia upomienka - pokus o zmier) žalovanému ako obligatórnej podmienke pre platné zosplatnenie úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia obmedzil len na konštatovanie, že „žalobca najskôr vyzval žalovaného listom zo dňa 7. augusta 2017 k úhrade dlžných splátok a zároveň ho upozornil na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru“.

23. Žalobca v konaní preukazoval doručenie výzvy, resp. upozornenia na možnosť mimoriadneho zosplatnenia úveru (tretia upomienka - pokus o zmier) žalovanému poštovým podacím hárkom (RE364166125SK), ktorý však, okrem toho, že neobsahoval ani údaj o dátume podania, neobsahoval ani žiadny číselný alebo iný údaj, ktorý by bol spôsobilý identifikovať obsah, resp. predmet podania. Na to, aby došlo k účinnému doručeniu výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v zmysle teórie dôjdenia nepostačuje len preukázanie, že na adresu adresáta (žalovaného) sa podala zásielka, predmetom ktorej mala byť podľa tvrdení žalobcu predmetná výzva, a ktorá sa tak mala dostať do dispozičnej sféry adresáta (žalovaného), ale je potrebné súčasne s tým, hodnoverne preukázať, čo bolo predmetom danej zásielky, resp. podania, napríklad tým, že podanie obsahuje poznámku či iný údaj (číselný alebo slovný), ktorý by hodnoverne indikoval jej obsah, resp. predmet. Dôkazné bremeno ohľadom preukázania účinného doručenia pritom zaťažuje žalobcu, ktorý je povinný vhodným spôsobom zdokumentovať doručenie zásielky tak, aby ju vedel relevantne preukázať. V situácii, ak strana ktorá preukazuje doručenie zásielky hodnoverne nepreukáže, čo bolo predmetom, resp. obsahom danej zásielky, nemožno vysloviť záver o účinnom doručení konkrétnej listiny, resp. dokumentácie. O to viac, ak sa jedná o spotrebiteľský spor, v ktorom veriteľ koná v rámci svojho predmetu podnikania, je vecou náležitej, resp. odbornej starostlivosti samotného veriteľa, si viesť a uchovávať všetku potrebnú dokumentáciu vo vzťahu k spotrebiteľovi.

24. S prihliadnutím na vyššie uvedené, odvolací súd hodnotí odvolaciu námietku žalovaného, že mu nebola doručená výzva, resp. upozornenie na možnosť mimoriadneho zosplatnenia úveru (tretia upomienka - pokus o zmier) ako dôvodnú.

25. Žalovaný ďalej v odvolaní namietal nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. K tomu odvolací súd uvádza, že na to, aby sa niekto stal stranou sporu, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo, aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.

26. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok z 29. 06. 2010 sp. zn. 2Cdo 205/2009).

27. V rozhodnutí NS SR sp. zn. 1 Cdo 147/2017 zo dňa 24. 04. 2018, vo vzťahu k judikátu uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov SR bol pod č. 119/2003 sp. zn. 4 Obo 210/01, ktorého publikovaná právna veta znie: „Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlžník sa v takomto prípade nemôže dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. To by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník“, NS SR uviedol, že sa jedná o judikát v obchodnoprávnom spore staršieho dáta, ktorého závery v súčasnosti nie je možné aplikovať v oblasti spotrebiteľského práva, ktoré spočíva na diametrálne odlišných (až protichodných) princípoch ako právo obchodné. Uvedený judikát primárne rozoberá notifikačnú povinnosť (denunciáciu) s dôrazom na to, ako vplýva toto oznámenie (táto právna skutočnosť) na zmenu v obsahu záväzku vo vzťahu k dlžníkovej povinnosti plniť v obchodnoprávnom spore. Tu však treba mať na zreteli, že uvedený judikát nevylučuje (a ani nemôže) možnosť súdneho prieskumu platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, najmä v prípade, keď samotná právna úprava postúpenia pohľadávky podľa OZ obsahuje ustanovenia o zákaze postúpenia (§ 525 OZ). Je preto logické, že ak bola postúpená pohľadávka v rozpore so zákonom, nemožno uvedené konvalidovať ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky dlžníkovi. Je potrebné si uvedomiť, že oznámením postúpenia pohľadávky, ktoré je adresované dlžníkovi, dochádza v prvom rade k tomu, že postupca vyvolá zmenu osoby oprávnenej prijať plnenie, a zároveň berie na seba riziko vyplývajúce z toho, že i v prípade neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky splní dlžník dlh tretej osobe (postupníkovi). Samotným postúpením pohľadávky však nedochádza k inej zmene záväzku než v osobe veriteľa a v prípade, že zmluva bola neplatná, dochádza k tomu, že k veriteľovi pristupuje ďalšia osoba oprávnená prijať plnenie s účinkami i pre pôvodného veriteľa. Dovolací súd preto uzatvára, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia musí prihliadnuť súd aj bez námietky (z úradnej povinnosti). Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť.

28. Podľa § 92 ods. 8 veta prvá zák. č. 483/2001 Z. z. Zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac}) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad})

29. Osobitným predpisom v zmysle vyššie citovaného ustanovenia je § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu^{18b}) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

30. Osobitným predpisom je rovnako aj ustanovenie § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje, že nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

31. Otázkou aktívnej vecnej legitímácie, resp. hmotnoprávne postavenie žalobcu, je súd povinný skúmať počas celého konania. V prejednávanej veci je zrejmé, že právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka a.s.) postúpil na žalobcu ku dňu 26. novembra 2019 pohľadávku zo zmluvy o úvere. S poukazom na vyššie uvedené, je pre platné postúpenie pohľadávky potrebné naplniť podmienky pre takýto postup prezumované ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Preto, ak sa súd prvej inštancie dostatočne nezaoberal či došlo k platnému zosplatneniu úveru, je potrebné záver súdu prvej inštancie ohľadom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu hodnotiť ako predčasný.

32. Sumarizujúc vyššie uvedené, odvolací súd konštatuje, že z odôvodnenia súdu prvej inštancie nevyplýva, na základe akých dôkazov a úvah dospel súd prvej inštancie k záveru, že došlo k riadnemu doručeniu výzvy, resp. upozornenia na možnosť mimoriadneho zosplatnenia úveru (tretia upomienka - pokus o zmier), a teda k platnému postúpeniu pohľadávky z titulu zmluvy o úvere. Z tohto dôvodu je potom záver súdu prvej inštancie ohľadom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu predčasný, nakoľko predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách je platné zosplatnenie úveru. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušuje a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie vyššie explikovaným názorom odvolacieho súdu viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie sa bude najmä zaoberať otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v aspekte platného postúpenia podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách a otázkou naplnenia všetkých predpokladov pre platné zosplatnenie úveru.

33. V závere odvolací súd konštatuje, že nakoľko rozhodnutím odvolacieho súdu v prejednávanej veci dochádza ku konzumácii ostatných odvolateľom namietaných nedostatkov napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie (najmä odopretia vstupu žalovanému na pojednávanie) sa odvolací súd s ďalšími odvolacími námietkami, resp. argumentmi odvolateľa nezaoberal, pretože sa jedná o argumenty, ktoré so zreteľom „in concreto“ už nemajú pre spravodlivé rozhodnutie v predmetnej veci rozhodujúci význam. (rozhodnutia Ústavného súdu SR; I. ÚS 110/07, IV. ÚS 296/09, III. ÚS 30/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 358/09, III. ÚS 314/2018).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).